

Innspill til Rådmannens forslag til

Handlingsprogram 2020-2023

Norsk Sykepleierforbund i Bærum kommune representerer fagpersoner som jobber med alle aldersgrupper i kommunen vår, fra de som ennå ikke er født til de som ligger på dødsleiet. Sykepleie ytes til våre brukere, det være seg generell sykepleie, men også spesialisert sykepleie i akutt eller varig sykdom psykisk eller fysisk, forebyggende helsearbeid til barn og unge, smittevern, svangerskapsomsorg og kvinnehelse, tiltak for rusavhengige, migrasjon, pleie og omsorg i sykehjem, rehabilitering etter skader og alvorlig sykdom, hjemmesykepleie og lindring i livets siste fase. Vår yrkesgruppe innehar et enormt spenn i faglig kompetanse, denne faggruppen er kommunen vår sin mest dyrebare kapital hva angår folkehelse og mestring til våre innbyggere. Det finnes helse i alt vi gjør!

Samtidig som vi er fagpersoner som verdsetter kvalitetsforbedring, innovasjon og nyvinning, er vi også i nær kontakt med de som trenger oss, og kjenner på behovene og forventningene som våre innbyggere har til våre tjenester. Mange av våre brukere, særlig de yngste og de eldste gir ikke selv uttrykk for hva de savner – i mangel på ord, eller talerør for sine synspunkter, eller i respekt for autoriteten i systemet. NSF vil derfor hevde å være talsperson for disse gruppene spesielt, med hensikt å formidle behov og forventninger fra våre innbyggere.

I det videre vil vi kommentere og anmode våre folkevalgte til å gjøre informerte og gode valg for kommunens videre drift og tjenestetilbud til vår befolkning. Vi redegjør i kronologisk rekkefølge – etter brukernes alder:

Svangerskapsomsorgen i vår kommune er en viktig del av det forebyggende helsearbeidet. På våre innbyggere har vi per i dag 5,8 årsverk jordmor-ressurs. Disse skal ivareta innbyggere som er på vei til å bli født i kontroller gjennom svangerskap, ivaretagelse av mors helse og tiden fram til fødsel. En gravid som ønsker å følges av jordmor har rett på 8 konsultasjoner gjennom svangerskapet. Alle nybakte mødre har rett til hjemmebesøk av jordmor og kontroll 6 uker etter fødsel, men dette er et tilbud som ikke er godt kjent for våre innbyggere. Vi vet at det på grunn av ventetid, og lite tilgjengelighet er mange gravide som følges av sin fastlege. Ikke til forkleinelse for legen, men det er viktig å fremheve at jordmor er en spesialist på svangerskap og fødsel, og burde være en selvfølgelighet å bli tilbudt til alle som skulle ønske dette. Kvinner flest går til etterkontroll hos Gynekolog, noe som både krever henvisning fra fastlege, unødige ventetid og økonomisk kapasitet. Det er ønskelig å se på om gruppen av jordmødre kan styrkes både i kompetansehevingstiltak og bemanning – som et ledd i det gode kvinne- og folkehelsearbeidet i vår kommune. NSF ønsker at man skal arbeide frem normtall for hvor mange gravide en jordmor i full stilling skal følge opp.

Norsk Sykepleierforbund støtter implementeringen av FN's Barnekonvensjon i Bærum Kommune. Barns rettigheter til helsehjelp, og kommunens bekjempelse av barnefattigdom er noe som opptar oss. Kirkens Bymisjon er i disse dager ute med en ny rapport som omhandler fattigdom blant barn.

Selv om Bærum kommunes innbyggere i stort flertall er ressurssterke, må vi ikke forledes til å tro at det ikke finnes barn og familier som lever under fattigdomsgrensen. Helsepsykepleiere i helsestasjons og skolehelsetjenesten (fra 0-20 år) er i kontakt med ALLE barnefamilier i kommunen, og dersom man får tid og relasjon nok, kan man komme i posisjon til å være en hjelper i de familiene som strever mest. Der ser vi dessverre huller i barneperspektiv hos offentlige tjenester.

Helsestasjonstjenesten har gjennomgått en stor omstrukturering og effektivisering i form av sammenslåing av helsestasjoner fra mange små enheter til fire store i vår kommune. Samtidig har Helsedirektoratet gitt ut nye retningslinjer for helsestasjons- og skolehelsetjenesten i kommunene. Disse retningslinjene har mange nye anbefalinger og sterke anmodninger om lovpålagte arbeidsoppgaver. Rådmannen har i sitt forslag lagt til grunn at det må drives med kursing og styrking av det faglige miljøet på helsestasjonene for å sikre gode tjenester til våre yngste brukere og deres familier. Dette som et ledd i forebyggende arbeid rettet mot vold og overgrep i nære relasjoner. NSF ønsker at det skal vurderes ytterligere styrking med midler til stillinger i dette arbeidet. God kvalitet handler ikke bare om kunnskap og kvalitetsutvikling, men også om å ha tid og ro til å snakke med mennesker og familier i sårbare situasjoner. At man skal bruke en reklamefinansiert applikasjon (Helseoversikt) til opplysninger om helse og normal utvikling hos barn, er noe NSF ser med kritisk blick på. Norsk Sykepleierforbund ønsker at Bærum kommune skal måle seg etter Helsedirektoratets minimumsnorm med 65 barnefødsler per helsepsykepleier, fremfor å sammenlikne seg med like kommuner i Norge.

Skolehelsetjenesten har blitt styrket de siste årene, men har også ligget dårligst an i bemanning sammenliknet med andre sammenlikningsbare kommuner (ASSS). Foreldrene til barnebefolkningen vår er ressurssterke men også svært vitebegjærlige på hvordan de best skal støtte og styrke barna sin utvikling. Det er et krevende arbeid å stå alene på store barneskoler som helsepsykepleier, og det er ønskelig at kommunen ser på muligheter for å lage et sterkere bemannet fagmiljø for å imøtekomme den kommende generasjonens ungdommer. Svært mange barn er engstelige, og trenger kompetente og trygge voksne til å ivareta deres psykiske og fysiske helse. Der er helsepsykepleierne i en enestående posisjon, både som veiledere for foreldre, lærere og SFO-personale. Innskrenkninger i PPT samtidig som flere lærere er ansatt som følge av lærernormen har gitt et økende behov for tverrfaglig veiledning på skolene, noe helsepsykepleierne kjenner på daglig. Helsedirektoratet legger til grunn et elevantall på 300 barn per stilling helsepsykepleier i sine anbefalte minimumsnormtall. Her ligger Bærum kommune ca halveis an til å nå målet.

Ungdata rapporterer om at ungdommer opplever ensomhet, engstelse, økende bruk av smertestillende og rus for å døyve symptomer som kommer som følge av det normale levde livet. Helsepsykepleiere i ungdomsskole, VGS og Helsestasjon for ungdom er det mest kostnadsbesparende og forebyggende tiltaket man kan investere i for ungdommers helse.

NSF er takknemlig for at Rådmannen velger å utsette nedleggelsen av Ressursteam for ungdom. Psykisk Helseteam for sped- og småbarn, barnegruppe og ungdom er i en gjennomgang av tjenestene sine, og det er på sin plass å se på kapasiteten der sett opp mot samhandlingsreformen, trangere nåtøye inn til spesialisthelsetjenesten og økende kompleksitet i saker som blir i primærhelsetjenesten. Det er et økende behov for rask psykisk helsehjelp for våre yngste innbyggere. Det er nødvendig å styrke arbeidet med barn som pårørende, det syns ikke utenpå et barn når mor, far eller søsken er syke – men krever mye ressurser å reparere indre skader i voksen alder.

Akutt sykdom og krise oppstår ikke alltid i fastlegens åpningstid...dessverre! Asker og Bærum legevakt har hatt en utvikling i tjenestene sine, men det er viktig å presisere at disse står for et tjenestetilbud som aldri stenger, alltid må ta imot og som er enestående når andre tar helg, ferie og

feirer høytider. Når andre trapper ned aktivitet og bemanning, øker aktiviteten og behovet på legevakten. Sykepleierne der har stort ansvar, høy kompetanse og må vurdere pasienter i arbeidssituasjoner med stress, høyt tempo og store krav til akuttkompetanse. Ingen vet hvordan en vakt på legevakten blir på forhånd. Utstrakt bruk av deltidstillinger for å dekke opp for helgevakter og høytider, er ikke god arbeidsgiverpolitikk. For å beholde den viktige kompetansen i Legevakten, vil NSF anmode om at det i all hovedsak lyses ut hele stillinger her. Dette vil også medføre stabilitet i en viktig tjeneste og et likeverdig tilbud til innbyggerne som møter personale med fartstid og høy kompetanse. Kommunen kan speile seg i hvordan befolkningen vurderer akutt helsehjelp, det er derfor viktig for omdømmet til våre helsetjenester at Legevakten har nok fagkompetent personale.

Rådmannen har over flere år hevdet at man må spare for å være rustet for «vinteren» som kommer med en voksende eldre befolkning og færre skattebetalende innbyggere. NSF vil hevde at man før en vinter trår inn må styrke fundamentet i «kommunens hus», bygge for fremtiden og samle kompetent personale for å stå støtt inn i vinterstormen som er spådd. Vi støtter opp under tanken på å støtte helsefagarbeidere som ønsker å videreutdanne seg, men ønsker også at kommunen skal være en pionér i å støtte sykepleiere som ønsker å styrke sin kompetanse i spesialisering. Helseforetakene har over flere år gitt sykepleiere mulighet til videreutdanning gjennom permisjon med lønn og påfølgende bindingstid. Dette er et viktig tiltak for å rekruttere og beholde viktig kompetanse i foretakene. For å styrke Bærums fundament og «nordvegg» for vinteren - vil NSF gjerne se at kommunen retter blikket mot utdanningsmuligheter for sine ansatte for å rigge en solid sykepleierkompetanse i tjenestene i fremtida.

Eldre tjenestemottakere av hjemmesykepleie og hjemmebaserte tjenester uttrykker at de opplever ensomhet og behov for å møte mennesker som ser, er tilstede og har tid til å lytte. I vår kommune bor eldre mennesker som ikke opplever daglig menneskelig kontakt – noe teknologi ikke kan oppveie for. At det ikke er laget digitale brukerundersøkelser for denne brukergruppen, kommer antakelig av samme grunn som at de eldre vanskelig kan nyttiggjøre seg digitale hjelpemidler. Sykepleie på hjul med stoppeklokke gir ikke den nærkontakten og kontinuiteten som etterlyses i riksmedia fra mottakere av hjemmebaserte tjenester. Dersom Rådmannens visjon om at færre eldre skal bo i institusjon skal oppfylles, krever det at hjemmebaserte tjenester rustes i kompetanse og tid. NSF ønsker at disse tjenestene skal tilbys av det offentlige i all hovedsak, slik at man ikke lager klasseskiller i tjenestene som tilbys. Dette sikrer gode, regulerte, trygge arbeidsforhold og oversikt over det reelle behovet av hjemmebaserte tjenester.

Sykepleiere er fagpersoner som holder kompetanseutvikling og fagoppdatering høyt. Velferdsteknologi og selvhjulpenhet er begreper som blir mye brukt i møte med befolkningsutviklingen som nevnt over. NSF vil hevde at ikke alle utfordringene kan løses uten hender og nærvær av fagpersoner med riktig helsekompetanse. Det blir derfor viktig å holde fokus på rekruttering til, videreutvikling av og bevaring av gode sykepleiertjenester i kommunen. I tillegg må en grundig gjennomgang av tjenestene til den eldste befolkningen til, sett i sammenheng med brukermedvirkning, for å vite hva det reelle behovet er.

Robuste og bærekraftige helsetjenester skapes når velferdsteknologi brukes av kompetent og tilstrekkelig personale – når brukeren har vært selvhjulpen så langt det lar seg gjøre. Omstilling og effektiv utnyttelse av ressurser blir best når de som leverer tjenestene er delaktige i prosessene.

For eksempel ser Norsk Sykepleierforbund med forventning på hva slags synergieffekter avtalen med VID (vitenskapelig høyskole) som skal inn i Kunnskapssenteret om kort tid. Denne utdanningsinstitusjonen har tilbud om sykepleier grunnutdanning, videreutdanning og masterløp – og kommunen ville være tjent med et varig og godt fagsamarbeid med denne

utdanningsinstitusjonen. At Bærum Kommune legger til rette for et forskningsmiljø vil kunne generere både god kunnskap, stabil arbeidskraft og nyvinning.

Da kan vi nå visjonen; Sammen om velferd!

Vi gleder oss til samarbeidet med det nye kommunestyret!

Beste hilsen

Solveig Dorteia Enger og Marthe Røyne-Helgesen

Hovedtillitsvalgte i Bærum Kommune

